ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 33, No 4 (1982)

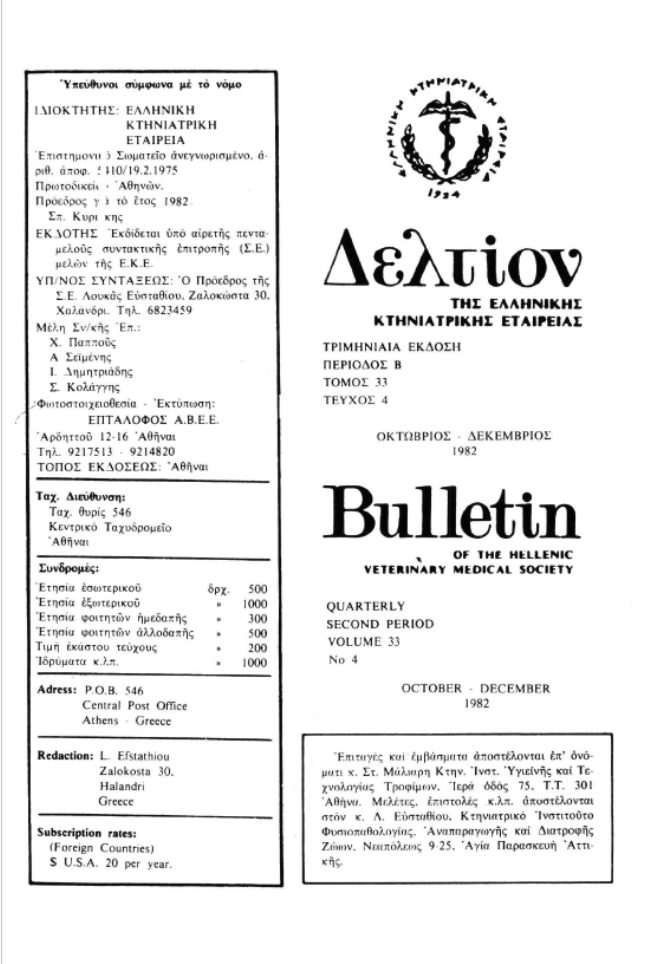

'Υπεύθυνοι σύμφωνα μέ τό νόμο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
'Επιστημονι ὁ Σωματεῖο ἀνεγνωρισμένο, ἀριθ. ἀποφ. ἐ 110/19.2.1975
Πρωτοδικεί - 'Αθηνῶν.
Πρόεδρος γ ὶ τό ἔτος 1982
Σπ. Κυρι κης
ΕΚΔΟΤΗΣ 'Εκδίδεται ὑπό αἱρετῆς πεντα- μελοῦς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς (Σ.Ε.) μελῶν τῆς Ε.Κ.Ε.
ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: 'Ο Πρόεδρος τῆς Σ.Ε. Λουκᾶς Εὐσταθίου, Ζαλοκώστα 30, Χαλανδρι. Τηλ. 6823459
Μέλη Συ/κῆς 'Επ.:
Χ. Παπποῦς
Α Σείμένης
Ι. Δημητριάδης
Σ. Κολάγγης
Φωτοστοιχειοθεσία - 'Εκτύπωση:
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
'Αρδηττοῦ 12-16 'Αθῆναι
Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: 'Αθῆναι

Ταχ. Διεύθυνση:
Ταχ. θυρίς 546
Κεντρικό Ταχυδρομεῖο
'Αθῆναι

Συνδρομές:

'Ετησία ἐσωτερικοῦ	δρχ.	500
'Ετησία ἐξωτερικοῦ	»	1000
'Ετησία φοιτητῶν ἡμεδαπῆς	»	300
'Ετησία φοιτητῶν ἀλλοδαπῆς	»	500
Τιμή ἑκάστου τεύχους	»	200
Ἱδρύματα κ.λπ.	»	1000

Adress: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: L. Efstathiou
Zalokosta 30,
Halandri
Greece

Subscription rates:
(Foreign Countries)
$ U.S.A. 20 per year.

1924

Δελτίον
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 33
ΤΕΥΧΟΣ 4

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
1982

Bulletin
OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 33
No 4

OCTOBER - DECEMBER
1982

'Επιταγές καί ἐμβάσματα ἀποστέλονται ἐπ' ὀνόματι κ. Στ. Μάλλιαρη Κτην. Ἰνστ. 'Υγιεινῆς καί Τεχνολογίας Τροφίμων. 'Ιερά ὁδός 75, Τ.Τ. 301 'Αθῆνα. Μελέτες, ἐπιστολές κ.λπ. ἀποστέλονται στόν κ. Λ. Εὐσταθίου, Κτηνιατρικό 'Ινστιτοῦτο Φυσιοπαθολογίας, 'Αναπαραγωγῆς καί Διατροφῆς Ζώων. Νεαπόλεως 9-25, 'Αγία Παρασκευή 'Αττικῆς.

Βακτηριολογική εξέταση δειγμάτων ποσίμου ύδατος στην Θράκη

ΒΕΝ. ΑΛΜΠΑΛΑΣ, Θ. ΝΑΘΑΝΑΗΛ

doi: 10.12681/jhvms.21558

Copyright © 2019, ΒΕΝ. ΑΛΜΠΑΛΑΣ, Θ. ΝΑΘΑΝΑΗΛ

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0.

To cite this article:

ΑΛΜΠΑΛΑΣ Β., & ΝΑΘΑΝΑΗΛ Θ. (2019). Βακτηριολογική εξέταση δειγμάτων ποσίμου ύδατος στην Θράκη. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, *33*(4), 329–335. https://doi.org/10.12681/jhvms.21558

https://epublishing.ekt.gr | **e-Publisher:** EKT | **Downloaded at:** 13/02/2026 13:29:21

ΛΕΛΤΙΟΝ ΕΛΛ. ΚΤΗΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. 1982, Τ. 33, τ. 4

ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΠΟΣΙΜΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΘΡΑΚΗ

ΒΕΝ. ΑΛΜΠΑΛΑΣ καὶ Θ. ΝΑΘΑΝΑΗΛ*

BACTERIOLOGICAL EXAMINATION OF DRINKING WATER SUPPLIES IN THRACE

BEN. ALBALAS AND TH. NATHANAIL*

SUMMARY

Four hundred and forty two samples of drinking water were taken in the region of Thrace from, cities, 4 towns and 107 vilages. They were examined in situ for total coliforms and fecal coliforms, by the MPN procedure of three tubes, and for enteric pathogens (salmonellae-shigellae). One hundred and sixty two samples (36.6%) were found to contain more than 3 colonies of coliforms per 100 ml. No fecal coliforms and enteric pathogens were isolated. The need of a regular and correct chlorination of all water supplies for human use is stressed.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καθημερινὰ συζητεῖται ἀπὸ πολλοὺς ὑπεύθυνους φορεῖς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ εὐρύτερο κοινό, τόσο στὸν διεθνῆ ὅσο καὶ στὸν Ἑλληνικὸ χῶρο, τὸ πρόβλημα τῆς μολύνσεως τῶν ὑδάτων, ἡ συχνότης ἐμφανίσεως λοιμώξεων ὑδατογενοῦς προελεύσεως, σὰν σημαντικὸ πρόβλημα δημοσίας ὑγείας, ἔχει παραμείνει σὲ χαμηλὸ σχετικὰ ἐπίπεδο, τουλάχιστον στὶς ἀναπτυγμένες χῶρες. Ἀναμφισβήτητα, κατὰ μεγάλο ποσοστό, αὐτὸ ὀφείλεται στὴν συστηματικὴ χλωρίωση κυρίως ἀλλὰ καὶ στὴν σὲ ὡρισμένες περιπτώσεις ἰωδίωση τοῦ ποσίμου ὕδατος τῶν ἀστικῶν κέντρων (Borden καὶ συν. 1970).

Στὴν Ἑλλάδα, ποὺ δὲν ἔχουν ἀναφερθεῖ σοβαρὰ κρούσματα ὑδατογενοῦς ἐντερίτιδος, σαλμονελλώσεως ἢ σιγκελλώσεως, πλὴν σποραδικῶν περιπτώσεων λοιμώδους ἡπατίτιδος καὶ χωρὶς στὶς περιπτώσεις αὐτὲς νὰ ἔχει ἐνοχοποιηθεῖ μὲ βεβαιότητα τό πόσιμο ὕδωρ, ὅλα τὰ συστήματα ὑδρεύσεως τῶν μεγάλων καὶ μικρῶν πόλεων καὶ τῶν περισσοτέρων κωμοπόλεων καὶ χωριῶν χλωριοῦνται κανονικά, ἀφοῦ διαθέτουν συσκευὲς αὐτομάτου ἢ μὴ χλωριώσεως.

Ἡ ἐργασία αὐτή, ποὺ ἀποτελεῖ, κατὰ κάποιο τρόπο, συνέχεια ἐκείνης ποὺ ἔγινε πρὶν ἕξι περίπου χρόνια στὴν Ἤπειρο (Albalas, 1975), πραγματοποιήθηκε, κατὰ τὴν διετία 1979-1980, σὲ μία ἄλλη ἀκριτικὴ περιοχή, τὴν Θράκη, γιὰ νὰ ἐκτιμηθεῖ ἡ ὑγειονολογικὴ κατάσταση τῶν ποσίμων ὑδάτων της.

---

*Ἀπὸ τὸ Κέντρο Βιολονικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Στρατοῦ καὶ τὸ Κινητὸ Βιολογικὸ Ἐργαστήριο τοῦ Δ΄ Σ.Σ.

* Army Biological Research Center, Athens, and Army Mobile Biological Laboratory, Thrace Greece.

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ

Ὑλικό — Δειγματοληψία.

Μὲ ἐπιτόπια δειγματοληψία καὶ σὲ ἀποστειρωμένες φιάλες ἐλήφθησαν τὰ 442 δείγματα ποσίμου ὕδατος ἀπὸ 5 πόλεις, 4 κωμοπόλεις καὶ 107 χωριὰ καὶ γεωγραφικὰ σημεῖα τῆς Θράκης, ἡ κατανομὴ τῶν ὁποίων δίνεται στὸν Πίνακα I.

Ὅλα τὰ δείγματα θεωρήθηκαν ὡς μὴ χλωριούμενα, ἐπειδὴ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ δοθοῦν συγκεκριμένες πληροφορίες γιὰ τὴν διενέργεια ἢ μὴ σωστῆς χλωριώσεως.

Τὰ δείγματα, ἀνάλογα ἂν ἐξυπηρετοῦσαν κατὰ τὴν ὑδροδότηση κατοίκους τῶν ἀντιστοίχων περιοχῶν ἢ καὶ στρατιωτικοὺς καταυλισμούς, ταξινομήθηκαν ὡς στὸν Πίνακα II. Ἡ προέλευση τῶν δειγμάτων φαίνεται στὸν Πίνακα III.

Ἀκολουθήθηκε ἡ γνωστὴ διαδικασία λήψεως τῶν δειγμάτων ἀπὸ τὰ δίκτυα ὑδρεύσεως (Boring καὶ συν. 1971), ἐνῶ ἡ δειγματοληψία ἀπὸ τὶς πηγὲς καὶ τὰ φρέατα πραγματοποιήθηκε μὲ ἰδιαίτερη διαδικασία μὲ τὴν βοήθεια εἰδικῆς συσκευῆς.

Ἡ συχνότητα τῶν δειγματοληψιῶν κυμάνθηκε κατὰ μέσο δρο σὲ 24,5 φορὲς γιὰ τὶς πόλεις, 14 φορὲς γιὰ τὶς κωμοπόλεις καὶ 2,2 φορὲς γιὰ τὰ χωριὰ καὶ τὰ γεωγραφικὰ σημεῖα λόγῳ τῆς μεγάλης διασπορᾶς τους (Πίνακας I).

Μικροβιολογικὴ ἐξέταση — Θρεπτικὰ ὑλικά.

Ἡ μικροβιολογικὴ ἐξέταση πραγματοποιήθηκε ἐπιτοπίως, τὸ ἀργότερο σὲ δύο ὧρες ἀπὸ τὴν δειγματοληψία, καὶ ἀφοροῦσε στὸν προσδιορισμὸ τῶν κολοβακτηριοειδῶν καὶ τῶν κολοβακτηριοειδῶν ἐντερικῆς προελεύσεως, μὲ τὴν μέθοδο MPN τῶν τριῶν σωλήνων, καὶ στὴν ἀναζήτηση ἐντερικῶν παθογόνων (σαλμονέλλες καὶ σιγκέλλες).

Χρησιμοποιήθηκαν τὰ ἀκόλουθα θρεπτικὰ ὑλικὰ (Standard Methods for the examination of water 1963)· ζωμὸς λακτόζης (μὲ δείκτη πορφυροῦν τῆς βρωμοκρεσόλης) σὰν ὑλικὸ ἀναζωογονήσεως τῶν κολοβακτηριοειδῶν καὶ τῶν κολοβακτηριοειδῶν ἐντερικῆς προελεύσεως (ἐπώαση στοὺς 30°C ἐπὶ 24-48 ὧρες) καὶ ζωμὸς λαμπροῦ πρασίνου μετὰ χολῆς 2% γιὰ τὴν προκαταρκτικὴ καὶ ἐπιβεβαιωτικὴ δοκιμὴ τῶν κολοβακτηριοειδῶν (ἐπώαση στοὺς 30°C ἐπὶ 24-48 ὧρες). Σωλῆνες ποὺ ἔδειχναν ἀνάπτυξη καὶ παραγωγὴ ἀερίου ἐνοφθαλμίζοντο στὴν συνέχεια σὲ νέους σωλῆνες ζωμοῦ λαμπροῦ πρασίνου μετὰ χολῆς 2% καὶ σὲ σωλῆνες πεπτονούχου ὕδατος καὶ μετὰ ἀπὸ ἐπώαση σὲ ὑδατόλουτρο 44,5-45,5° C ἐπὶ 24-48 ὧρες κατεγράφετο ἡ τυχὸν ἀνάπτυξη, ἡ παραγωγὴ ἀερίου καὶ ἡ παραγωγὴ ἰνδόλης (Eijkman test). Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ ἀριθμοῦ τόσο τῶν κολοβακτηριοειδῶν δσο καὶ τῶν κολοβακτηριοειδῶν ἐντερικῆς πρελεύσεως γινόταν βάσει τῶν σχετικῶν Πινάκων MPN.

Ἡ ἀναζήτηση τῶν σαλμονελλῶν καὶ σιγκελλῶν γινόταν σὲ ἐμπλουτιστικὰ ἐκλεκτικὰ ὑποστρώματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

Κατανομὴ δειγμάτων ὕδατος κατὰ νομοὺς

ΝΟΜΟΣ	ΠΟΛΕΙΣ	Ἀριθ. Δειγ-μάτων	ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ	Ἀριθ. Δειγ-μάτων	ΧΩΡΙΑ (ΓΕΩΓΡ. ΣΗΜΕΙΑ)	Ἀριθ. Δειγ-μάτων	Σύνολο Δειγ-μάτων
ΕΒΡΟΥ καὶ ΝΗΣΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ	Ἀλεξανδρούπολη (Πολιτικά)	40	Φέρραι	20	45	162 (1-22)	303
	Ἀλεξανδρούπολη (Στρατ/κά)	35	Σουφλί	28			
	Διδυμότειχο	8					
	Ὀρεστιάς	10					
	Σύνολο	93		48			
ΡΟΔΟΠΗΣ	Κομοτινὴ	26	Ξυλαγανὴ Σάππαι	6 2	36	40 (1-2)	74
ΞΑΝΘΗΣ	Ξάνθη	28	Ø	Ø	26	37 (1-5)	65
ΣΥΝΟΛΟ	5	147 (Μ.0.24,5)	4	56 (Μ.Ο.14)	107	239 (Μ.0.2,2)	442

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

Κατανομὴ δειγμάτων σύμφωνα μὲ τὴν ὑδροδότηση

ΕΙΔΟΣ	ΑΡ. ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πολιτικὰ	145	32,8%
Στρατιωτικὰ	86	19,5%
Πολιτικὰ-Στρατιωτικὰ	211	47,7%
ΣΥΝΟΛΟ	442	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

Κατανομὴ δειγμάτων σύμφωνα μὲ τὴν προέλευση

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΑΡ. ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Γεώτρηση	379	85,7%
Φρέαρ	14	3,2%
Πηγὴ	49	11,1%
ΣΥΝΟΛΟ	442	100%

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σύμφωνα μὲ τὴν ἰσχύουσα Ὑπουργικὴ Ἀπόφαση (Γ3α/761/21-3-68/ΦΕΚ 189) σὰν ἀσφαλῆ θεωροῦνται τὰ δείγματα ποὺ περιέχουν 2 ἢ ὀλιγώτερα κολοβακτηριοειδῆ σὲ 100 ml ὕδατος. Ἔτσι στὸν Πίνακα IV δίνονται τὰ μὴ ἀσφαλῆ δείγματα κατὰ περιοχές.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV

Κατανομὴ μὴ ἀσφαλῶν δειγμάτων κατὰ περιοχὲς

	Ἔβρου	Ροδόπης	Ξάνθης	Γενικὸ Σύνολο
Σύνολο Νομοῦ	303/128 (42,25%)	74/10 (13,5%)	65/24 (36,9%)	442/162 (36,6%)
Πόλεις	83/31 (37,3%)	26/0 (0%)	28/8 (28,5%)	137/39 (28,5%)
Κωμοπόλεις	58/34 (58,6%)	8/2 (25%)	–	66/36 (54,5%)
Χωριὰ-Γεωγραφικὰ Σημεῖα	162/63 (38,8%)	40/8 (20%)	37/16 (43,2%)	239/87 (36,5%)

Κολοβακτηριοειδῆ, ἀπὸ 3 καὶ ἄνω στὰ 100 ml ὕδατος, βρέθηκαν συνολικὰ σὲ 162 δείγματα (36,6%), ποὺ κατανέμονται σὲ 128 στὸν νομὸ Ἔβρου καὶ 10 καὶ 24 ἀντίστοιχα στοὺς νομοὺς Ροδόπης καὶ Ξάνθης. Ὁ νομὸς Ἔβρου εἶχε τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ τῶν μὴ ἀσφαλῶν δειγμάτων γιατὶ στὶς δύο κωμοπόλεις τοῦ νομοῦ, ποὺ ἐξετάσθηκαν ἀρκετὰ δείγματα, βρέθηκαν πολλὰ μὴ ἀσφαλῆ καὶ τοῦτο ὀφείλεται πιθανώτατα στὴν μὴ σωστὴ χλωρίωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ V

Κατανομὴ τῶν μὴ ἀσφαλῶν δειγμάτων κατὰ νομοὺς

ΝΟΜΟΣ	ΑΡ. ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ἔβρου	128	77,5%
Ροδόπης	10	7,7%
Ξάνθης	24	14,8%
Σύνολο	162	100,0%

Ἐπὶ πλέον ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν μὴ ἀσφαλῶν δειγμάτων, ἀπὸ τὸ σύνολο αὐτῶν, στὸν νομὸ Ἔβρου, ὅπως δίνεται στὸν Πίνακα V, ὀφείλεται καὶ στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Νομαρχία Ἔβρου ἔστελνε τακτικὰ δείγματα ὕδατος ἀπὸ νέες γεωτρήσεις σὲ προβληματικὲς ἀπὸ ἐπάρκεια ποσίμου ὕδατος περιοχὲς τοῦ νομοῦ, ὅπως εἶναι ἡ Σαμοθράκη, ὅπου ἡ πιθανότης μολύνσεως τοῦ ὕδατος ἦταν αὐξημένη. Ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ Νομαρχία Ἔβρου, μετὰ ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὶς στρατιωτικὲς ἀρχές, ἔστελνε ὅλα τὰ δείγματα ποσίμου καὶ θαλασσινοῦ ὕδατος γιὰ μικροβιολογικὴ ἐξέταση στὸ Κινητὸ Βιολογικὸ Ἐργαστήριο τοῦ Στρατοῦ στὴν Ἀλεξανδρούπολη, γιατὶ τὰ ἀνάλογα ἐργαστήρια τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν ἦταν μακριά.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κολοβακτηριοειδῶν, ποὺ κυμάνθηκε ἀπὸ 3 ἕως 1609 στὰ 100 ml ὕδατος, δίνεται στὸν Πίνακα VI.

ΠΙΝΑΚΑΣ VI

Ἐμφαίνων τὸν ἀριθμὸ κολοβακτηριοειδῶν τῶν μὴ ἀσφαλῶν δειγμάτων ὕδατος

Κολοβακτηριοειδῆ ἀνὰ 100 ML ὕδατος	3-10	11-100	101-500	501-1000	1001-1609	ΣΥΝΟΛΟ
Ἀριθμὸς δειγμάτων	46	95	14	2	5	162
Ποσοστὸ	28,1%	58,7%	8,7%	1,3%	3,2%	100%

Τὰ περισσότερα δείγματα (141 ἀπὸ τὰ 162 ἢ ποσοστὸ 86,8%) περιεῖχαν ὀλιγώτερα ἀπὸ 100 κολοβακτηριοειδῆ στὰ 100 ml ὕδατος.

Κολοβακτηριοειδῆ ἐντερικῆς προελεύσεως, σαλμονέλλες καὶ σιγκέλλες δὲν ἀπομονώθηκαν.

Ἐντερικοὶ στρεπτόκοκκοι καὶ ὁλικὴ μικροβιακὴ χλωρίδα δὲν ἀναζητήθηκαν, γιατὶ οἱ εὐκολίες ἑνὸς Κινητοῦ Μικροβιολογικοῦ Ἐργαστηρίου εἶναι ὁπωσδήποτε περιωρισμένες καὶ ἐπὶ πλέον θεωρήθηκε, ὅπως καὶ εἶναι, ὅτι τὸ σημαντικώτερο στοιχεῖο καταλληλότητος τοῦ ποσίμου ὕδατος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν κολοβακτηριοειδῶν. Ἐξ ἄλλου ἡ ὅλη προσπάθειά μας δὲν ἀφοροῦσε σὲ ἐρευνητικοὺς στόχους ἀλλὰ σὲ ἐξέταση ρουτίνας τῶν ποσίμων ὑδάτων μιᾶς ἀκριτικῆς περιοχῆς γιὰ τὴν διασφάλιση τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων της.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν δειγμάτων μας δὲν ἦταν ἰδιαίτερα μεγάλος, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἱκανοποιητικὸς γιὰ τὴν ἐκτίμηση, σὲ γενικὲς γραμμές, τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως. Ἡ ἐπιτόπια ὅμως δειγματοληψία καὶ ἐργαστηριακὴ ἐξέταση εἶχαν τὸ πλεονέκτημα ὅτι οἱ πληροφορίες σχετικὰ μὲ τὴν χλωρίωση τῶν ὑδάτων, δείγματα τῶν ὁποίων ἐξετάσθηκαν, ἦταν τόσο συγκεχυμένες, ὥστε νὰ πιστεύουμε ὅτι πρακτικά, πλὴν τῶν μεγάλων πόλεων, δὲν γινόταν σωστὴ χλωρίωση καὶ γι' αὐτὸ ὅλα τὰ δείγματα θεωρήθηκαν κατ' ἀρχὴν ὡς μὴ χλωριούμενα.

Ἔτσι γενικὰ τὰ ἀποτελέσματα μας συμφωνοῦν μὲ ἐκεῖνα ποὺ ἀνακοινώθηκαν πρόσφατα στὸ Πανελλήνιο Ἰατρικὸ Συνέδριο (Ἐδιπίδης καὶ Σταθόπουλος, 1981) ἀπὸ τὸ Ἐργαστήριο Ὑγιεινῆς τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης γιὰ ὅλη τὴν Β. Ἑλλάδα καὶ μὲ ἀνάλογα ἀποτελέσματά μας πρὶν ἀπὸ 8 ἔτη στὴν Ἤπειρο (Albalas, 1975).

Παρ' ὅλο ποὺ δὲν σημειώθηκαν ὁμαδικὲς περιπτώσεις γαστρεντερίτιδος ἢ ἄλλων ὑδατογενῶν λοιμώξεων στὴν Θράκη, στὴν χρονικὴ περίοδο ποὺ πραγματοποιήθηκε ἡ ἐργασία αὐτή, τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἀναφέρθηκαν ἐπισημαίνουν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς σωστῆς, συστηματικῆς καὶ ἐλεγχομένης χλωριώσεως ὅλων τῶν ὑδάτων ποὺ προορίζονται γιὰ πόση.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ἐξετάσθηκαν 442 δείγματα ποσίμου ὕδατος, ποὺ προέρχοταν ἀπὸ 5 πόλεις, 4 κωμοπόλεις καὶ 107 χωριὰ καὶ γεωγραφικὰ σημεῖα τῶν νομῶν Ἔβρου (303 δείγματα), Ροδόπης (74 δείγματα) καὶ Ξάνθης (65 δείγματα). Ἡ βακτηριολογικὴ ἐξέταση γινόταν ἐπὶ τόπου καὶ ἀφοροῦσε στὸν προσδιορισμὸ τῶν κολοβακτηριοειδῶν καὶ τῶν κολοβακτηριοειδῶν ἐντερικῆς προελεύσεως, μὲ τὴν μέθοδο MPN τῶν τριῶν σωλήνων, καὶ στὴν ἀναζήτηση ἐντερικῶν παθογόνων (σαλμονέλλες-σιγκέλλες). Ἀνευρέθησαν κολοβακτηριοειδῆ (3 καὶ ἄνω στὰ 100 ml ὕδατος) σὲ 162 δείγματα (36.6%), ποὺ κατανέμονται 128 στὸν νομὸ Ἔβρου, 10 στὸν νομὸ Ροδόπης καὶ 24 στὸν νομὸ Ξάνθης. Ὁ ἀριθμὸς τους κυμάνθηκε ἀπὸ 3 ἕως 1609 στὰ 100 ml ὕδατος. Δὲν ἀπομονώθηκαν κολοβακτηριοειδῆ ἐντερικῆς προελεύσεως, σαλμονέλλες καὶ σιγκέλλες. Τονίζεται ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ὀρθῆς χλωριώσεως ὅλων τῶν ὑδάτων ποὺ προορίζονται γιὰ ἀνθρώπινη κατανάλωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Albalas B.J. (1975): Proceedings of XXTH World Vet. Congress. Vol. I, p. 753-755. Thessaloniki.
2. Borden H.H., Harris R.W. and Mosher W.E. (1970): Amer. J. Publ. Hlth 60, 283-288.
3. Boring J.R., Martin W.T. and Elliot L.M. (1971): Amer. J. Epidemiol. 93, 49-54.
4. Ἐδιπίδης Θ. καὶ Σταθόπουλος Γ. (1981): Ἐφημερὶς ΒΗΜΑ τῆς 10.5.81
5. Standard Methods for the contamination of water (1963): Amer. Publ. Hlth. Ass. 11thEd.